

پرسشنامه حیطة یادگیری وارک

هدف: ارزیابی سبک های یادگیری مختلف انتخابی توسط افراد (چهار حیطة یادگیری: دیداری، شنیداری، خواندنی و نوشتنی، مهارتی)
نحوه تکمیل: گزینه ای را که بهترین توضیح نسبت به عملکرد شما در هر موقعیت را می دهد انتخاب کنید. اگر یکی از گزینه ها به تنهایی گویای وضعیت شما نیست بیش از چند گزینه را انتخاب کنید. هر کدام از پرسش ها که در مورد شما صدق نمی کند را خالی بگذارید.

1. شما قصد دارید به شخصی که می خواهد به فرودگاه، ایستگاه راه آهن یا مرکز شهر برود کمک کنید. شما:

أ. با او می روید.

ب. آدرس را به او می گوئید.

ت. آدرس را برای او می نویسد.

ث. برای او نقاشی می کشید یا به او نقشه می دهید.

2. شما مطمئن نیستید که یک کلمه به صورت **dependant یا **dependent** نوشته می شود. شما:**

أ. کلمه را در ذهن تصویر می کنید و هر کدام را که ظاهر بهتر داشته باشد می نویسید

ب. فکر می کنید که هر کدام که از لغات چگونه تلفظ می شود و بهترین را انتخاب می کنید.

ت. آن را در فرهنگ لغت پیدا می کنید.

ث. هر دو کلمه را در صفحه کاغذ نوشته و یکی را انتخاب می کنید.

3. شما در حال برنامه ریزی تعطیلات برای گروهی هستید. شما می خواهید که نظر آن ها را در مورد برنامه بدانید. شما:

أ. برخی از موارد مشخص را برای آن ها نام می برید.

ب. از نقشه یا وب سایت استفاده می کنید تا مکان ها را به آن ها نشان دهید.

ت. یک کپی از سفرنامه به آن ها می دهید.

ث. به آن ها از طریق ایمیل، تلفن یا نامه خبر می دهید.

4. شما می خواهید برای یک میهمانی ویژه خانوادگی آشپزی کنید. شما:

أ. چیزی را که یاد دارید بدون نیاز به دستورالعمل درست می کنید.

ب. از دوستانتان چند پیشنهاد می خواهید.

ت. در کتاب آشپزی از روی تصاویر آن، بهترین گزینه را انتخاب می کنید.

ث. دستور آشپزی غذایی که می دانید خوب است را از درون کتاب آشپزی پیدا می کنید.

5. گروهی از توریست ها می خواهند در مورد منابع حیات وحش و پارک های موجود در منطقه شما اطلاعات کسب کنند. شما:

أ. در مورد پارک ها و منابع حیات وحش با آن ها صحبت می کنید یا جلسه ای تشکیل می دهید.

ب. به آن ها تصاویر اینترنتی و یا کتاب عکس منطقه را نشان می دهید.

ت. آن ها را به پارک و منابع حیات وحش برده و با آن ها قدم می زنید.

ث. به آن ها کتاب یا پمفلت در مورد حیات وحش و پارک های منطقه می دهید.

6. شما می خواهید یک تلفن همراه یا یک دوربین دیجیتالی بخرید. به جز قیمت چه چیزی در تصمیم شما موثر است؟

أ. امتحان کردن و تست کردن آن

ب. خواندن در مورد ویژگی های آن

ت. طراحی جدید ظاهر خوب آن

ث. خصوصیتی که فرد فروشنده به شما می گوید.

7. زمانی را که یک عمل را آموخته اید به یاد آورید. سعی کنید که مهارت های فیزیکی مثل دوچرخه سواری نباشد. شما آن را با ..... آموخته اید.

أ. دیدن یک دمو (فیلم کوتاه آموزشی)

ب. گوش دادن به شخصی که آن را تجربه کرده است و پرسیدن سوال از او

ت. نمودارها و جداول و اشکال بصری

ث. دستورالعمل نوشتاری (کتاب یا دفترچه راهنما)

8. شما در زانو خود احساس درد می کنید. شما ترجیح می دهید که پزشک:

أ. یک آدرس اینترنتی، کتاب و... به شما بدهد که در مورد آن مطالعه کنید.

ب. یک مدل پلاستیکی زانو جهت نشان دادن اختلال استفاده کند.

ت. توضیح دهد که چه اختلالی روی داده است.

ث. یک عکس از اختلال ایجاد شده به شما نشان دهد.

9. شما می خواهید یک برنامه، مهارت یا بازی جدید کامپیوتری را یاد بگیرید. شما:

أ. دستورالعمل هایی را که همراه بازی می آید را می خوانید یا می نویسید.

ب. با کسی که در مورد برنامه اطلاع دارد صحبت می کنید.

ت. استفاده از کنترل و صفحه کلید

ث. دیگرامی که در کتابی که همراه آن است را دنبال می کنید.

10. من دوست دارم که وب سایت ها ..... داشته باشند:

أ. چیزهایی که من بتوانم، روی آن ها کلیک کنم، انتقال بدهم یا امتحان کنم

ب. طرح و ویژگی های جالب دیداری

ت. توضیحات، لیست ها و توصیفات نوشتاری جالب

ث. کانال های رادیویی، جایی که من بتوانم موزیک، مصاحبه و برنامه های رایویی را بشنوم

11. به جز قیمت چه چیزی بیشترین تاثیر را روی تصمیم شما در مورد خرید یک کتاب غیر تخیلی جدید می گزارد؟

أ. جذابیت کتاب

ب. خواندن سریع بخش های آن

ت. یک دوست در مورد آن صحبت کند و آن را توصیه کند

ث. داستان ها و تجربیات و مثال های مستند زندگی را داشته باشد.

12. شما یک کتاب، CD یا وب سایتی را در حال استفاده کردن هستید تا یاد بگیرید چگونه با دوربین دیجیتال جدیدتان عکس

بگیرید. شما می خواهید تا .... داشته باشید.

أ. شانس سوال پرسیدن و صحبت در باره دوربین و ویژگی های آن

ب. دستورالعمل نوشتاری واضح همراه با لیست ها نکات برجسته در مورد آنچه باید انجام دهد.

ت. دیگرام هایی که دوربین را نشان می دهد و آنچه که هر بخش از آن انجام می دهد.

ث. مثال های زیادی از دوربین های خوب و ضعیف و چگونگی بهبود بخشیدن به آن

13. شما ترجیح می دهید استاد یا ارائه دهنده ای را که استفاده می کند:

أ. مدل ها و جلسات عملی

ب. سوال و جواب، مکالمه و بحث گروهی

ت. تیترا، کتاب ها و مقاله ها

ث. نمودار، دیگرام و عکس

14. شما یک تست یا رقابتی را انجام داده اید و حال تمایل دارید، فیدبکی به آن بزنید. شما دوست دارید فیدبک:

أ. استفاده از مثال هایی که شما آن ها انجام داده اید.

ب. استفاده از یک توضیح نوشتاری در مورد نتایج آن باشد

ت. از کسی می خواهید که آن را به صورت گفتاری به ما بگوید.

ث. استفاده از عکس هایی که نشان دهنده چیزی است که شما به آن دست یافته اید.

15. شما می خواهید یک غذا در یک رستوران یا مافه انتخاب کنید. شما:

- ا. چیزی را انتخاب می کنید که قبلا خورده اید.
- ب. به گارسون گوش می دهید یا از دوستانتان می خواهید به شما توصیه ای در مورد انتخاب غذا به شما بکنند.
- ت. از توضیحات درون menu استفاده می کنید.
- ث. نگاه می کنید که بقیه افراد چه می خورند یا به تصویر هر غذا نگاه می کنید.

16. شما می خواهید یک سخنرای مهم را در یک کنفرانس یا جایگاه ویژه انجام دهید. شما:

- ا. از دیاگرام یا عکس برای کمک به توضیح مسائل استفاده می کنید.
- ب. کلید واژه ها را می نویسید و به صورت گفتاری سخنان خود را چند بار تمرین می کنید.
- ت. سخنرانی خود را می نویسید و با چندین بار خواندن آن را یاد می گیرید.
- ث. مثال ها و داستان ها زیادی را جمع می کنید تا صحبت واقعی و عملی جلوه دهید.

*****

شیوه نمره گذاری و تفسیر

پرسشنامه سبک های یادگیری وارک (VARK) به وسیله دانشگاه لینکلن نیوزیلند، در سال 1998 تدوین یافت. این رویکرد بر سه اصل استوار است: 1. هر کسی توانایی یادگیری دروس دانشگاهی را دارد، اما هر کسی شیوه خاص خود را دارد؛ 2. هنگامی که شیوه های یادگیری متفاوت یادگیرندگان مورد توجه قرار می گیرد، انگیزه یادگیری آنان افزایش می یابد؛ 3. محتوای آموزشی به وسیله استفاده از نیروی حواس و ادراکات مختلف به بهترین نحو یاد گرفته می شود در این پرسشنامه شانزده سؤال در چهار حیطه یادگیری شامل: 1) دیداری 2) شنیداری 3) خواندنی و نوشتنی 4) مهارتی وجود داشت. این سبکها عبارتند از:

- سبک دیداری: که در آن فراگیران مطالب را از طریق دیدن و ارائه نمایشی اطلاعات بهتر یاد می گیرند.
  - سبک شنیداری: که فراگیران مطالب را از طریق گوش دادن و آموزش شفاهی بهتر یاد می گیرند.
  - سبک خواندنی- نوشتنی: که در آن فراگیران مطالب را از طریق نکتته برداری و خواندن متون نوشتاری یا چاپی بهتر یاد می گیرند.
  - سبک جنبشی- حرکتی: که فراگیران مطالب را از طریق انجام نمونه های عملی، تجربی و دستکاری اشیاء طی یک فرایند فیزیکی بهتر یاد می گیرند.
- سؤالات مبتنی بر عملکرد فرد در موقعیت های مختلف طراحی شده است. به صورتی که هر سؤال از چهار گزینه تشکیل شده که هر کدام از گزینه ها یکی از ابعاد سبک یادگیری را مورد سنجش قرار دهد و هر فرد توانایی انتخاب بیش از یک گزینه را دارد. هر کدام از گزینه ها که مرتبط با هر حیطه بود، یک امتیاز به خود اختصاص داده و به این ترتیب هر فرد حد اکثر 16 و حداقل صفر امتیاز از هر حیطه را کسب می نمود. کسب نمره بیشتر در هر کدام از انواع سبک یادگیری نشان دهنده تمایل بیشتر فرد به آن سبک بود. در صورتی که فردی در دو و یا بیشتر از یک زمینه، نمره برابر کسب می کرد به عنوان سبک یادگیری با عملکرد چندگانه در نظر گرفته شد.

روایی و پایایی

در پژوهش امینی و همکاران (1389) برای استفاده از پرسشنامه و تأمین روایی و پایایی و بومی سازی آن، ابتدا سؤالات پرسشنامه ترجمه و توسط متخصصین زبان با متن اصلی مقایسه شد. سپس به تأیید چهار نفر از اساتید گروه علوم تربیتی و روانشناسی رسید. پرسشنامه به 30 نفر از دانشجویان داده شد تا سؤالات مبهم و همچنین نامفهوم از نظر مفهومی را مشخص سازند. سپس سؤالات مبهم و نامفهوم دوباره بازنویسی شد. برای تأیید نهایی بین 10 نفر از دانشجویان توزیع و به صورت پرسشنامه بسته پاسخ با 15 سؤال چهار گزینه ای به گونه ای طراحی شد که هر گزینه مربوط به یک سبک خاص باشد. از دانشجویان خواسته شد تا مطابق با ترجیح خود گزینه ها را از یک تا چهار مربوط به سبک دیداری، « الف » اولویت بندی کنند. گزینه مربوط « ج » مربوط به سبک شنیداری، گزینه « ب » گزینه مربوط به سبک « د » به سبک خواندنی- نوشتن، و گزینه جنبشی- حرکتی بود. در نهایت، با توجه به اولویتهای انتخاب شده، مجموع پاسخ ها (اولویت ها)ی مربوط به با هم جمع شده و برای هر یک از «

الف، ب، ج، و د « گزینه این سبکها یک مجموع نمره به دست آمد. مقایسه نمرات هر گزینه، اولویت آن سبک را مشخص می ساخت. پایایی این پرسشنامه با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر 96/8 درصد برآورد گردید.

*****

منبع: امینی، نرجس، زمانی، بی بی عشرت، عابدینی، یاسمین، (1389)، سبک های یادگیری دانشجویان پزشکی، 141 تا 147 (2): 10؛ مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی، تابستان 1389.

- Fleming N. VARK: A Guide to Learning Styles. 2010 [Cited 2012 Apr 08]. Available from: www.varklearn.com/english/index.asp

*****